

בית המשפט המחוזי בנצרת

22 מאי 2017

בפני כב' השופט עאטף עיילבוני
ת"צ 13-11-13023 נקש נ' עיריית צפת ואח'

התובע-המבקש
דרור נקש
על ידי ב"כ עו"ד עדי מוסקוביץ ואח'

נגד

הנתבעת-המשיבה
עיריית צפת
על ידי ב"כ עו"ד דן ארטן ושות'

היועמ"ש
היועץ המשפטי לממשלה
באמצעות פרקליטות מחוז צפון

1

פסק דין (משלים)

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

הקדמה

בהמשך לפסק דיני מיום 6/4/2017, במסגרתו אושר הסדר פשרה מתוקן שהושג בין הצדדים וניתן לו תוקף של פסק דין, שם, כפי הסכמת הצדדים, הוריתי על הגשת טיעונים בכתב מטעם הצדדים בסוגיית הגמול למבקש ושכר טרחת בא כוחו.

משהוגשו טיעוני הצדדים באתי עתה להכריע בסוגיות האמורות, שלא הוכרעו בהסדר הפשרה.

עיקר הסדר הפשרה שאושר :

במסגרת הסדר הפשרה שאושר וניתן לו תוקף של פסק דין, התחייבה המשיבה שלא לפנות אשפה בין השעות 22:00 ל- 6:00 בבוקר, אלא אם כן יאושר תיקון בחוק העזר הרלוונטי באופן שיאפשר פינוי אשפה, בשעות ספציפיות אסורות לכאורה, בחריגים של שלג, פסטיבל ה"כליזמרים" ובתקופות חירום.

כמו כן הוסכם בהסדר הפשרה שהמשיבה תהיה רשאית לפנות אשפה ברחבי העיר העתיקה, בכפוף לתיקון חוק העזר הרלוונטי כנדרש, במקרים לעיל וכן במקרים של ערפל כבד, ביום ל"ג בעומר וביום הראשון שלאחר חג שנמשך יומיים.

תמצית טענות המבקש :

לטענת המבקש, עילתה של התובענה, מפגע רעש סביבתי הנגרם כתוצאה מפינוי אשפה בשעות אסורות, היא הראשונה מסוגה שהוגשה כתובענה ייצוגית נגד רשות מקומית. בעקבותיה הוגשו תובענות דומות על ידי עורכי דין אחרים וכנגד רשויות רבות אחרות, והביאו לאכיפת החוק ברחבי הארץ. עוד נטען שהמשיבה פעלה בניגוד לחוק משך שנים כאשר פינתה אשפה בכל שעות הלילה. כך

בית המשפט המחוזי בנצרת

22 מאי 2017

פני כב' השופט עאטף עיילבוני

ת"צ 13-11-13023 נקש נ' עיריית צפת ואח'

1 עולה גם מחוות דעתו של בודק רעש מוסמך שמדד רעש פינוי האשפה בתוך הבתים בין השעות 03:00
2 ל- 05:00 לפנות בוקר. בנוסף הוגשה חוות דעתו של מומחה לפסיכולוגיה קלינית, אשר לפי ממצאיו,
3 לנזקי הרעש יש השלכות על המבקש, משפחתו ויתר האוכלוסייה. כל אלו מעידים הן על מידת
4 חשיבותה הציבורית של התובענה, והן על התועלת שהביאה לחברי הקבוצה. על כך ניתן ללמוד,
5 לדבריו, מעמדתו העקבית של היועץ המשפטי לממשלה בדרישתו לכלול פיצוי לחברי הקבוצה בהסדר
6 הפשרה.

7 אשר למורכבות ההליך, נטען בין היתר, שהמשיבה העמידה אתגרים משפטיים אשר "חסמו את דרכו"
8 של המבקש. המבקש הגיש כ-40 בקשות שונות, ביניהן כתבי טענות ונספחים, 3 חוות דעת ו-4 הסדרי
9 פשרה שאליהם נדרש היועץ המשפטי לממשלה. עוד נטען שהעירייה הציבה מכשול ראייתי, כאשר
10 בחרה להכחיש באופן גורף את המיוחס לה, בכך אילצה את המבקש לגבות את ראיותיו בתצהירים
11 ועדויות, באופן שהביא לסרבול ההליך, והגברת הסיכון בניהולו נגד המשיבה.

12 על יסוד כל האמור בא כוח המבקש עותר לקבלת שכר טרחה בגובה של 220,000 ₪ בתוספת מע"מ,
13 החזר הוצאות עבור חוות הדעת בסך של 28,000 ₪ בתוספת מע"מ, כנגד החשבוניות שצורפו לבקשתו,
14 וכן גמול משמעותי, כדבריו, לתובע המייצג. בחישוב שכר טרחתו, התבסס בא כוח המבקש על הסדרי
15 פשרה שהושגו במסגרת תובענות ייצוגיות בעניינים שונים של איכות הסביבה, אשר הוגשו, בין היתר גם
16 כנגד רשויות מקומיות, ואשר המשותף ביניהן לבין הליך דנא הוא משום חדשנותן בעת פתיחת ההליך.

17

18

תמצית טענות המשיבה:

19 במרכז הדברים של המשיבה, נטען כי לא נעשתה פנייה מוקדמת לפני שהוגשה הבקשה לאישור התובענה
20 כייצוגית, וזאת כמתחייב לפי החלטת בית המשפט העליון בעע"מ 2978/13 מי הגליל – תאגיד והביוב
21 האזורי בע"מ נ' יוסף אחמד יונס (פורסם בנבו, 23.7.15, להלן: "עניין יונס"), וכמתחייב בס' 5 לחוק
22 למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), התשנ"ב-1992 (להלן: "חוק למניעת מפגעים
23 סביבתיים") עליו מבסס המבקש, בין היתר, את בקשת האישור. נטען שבתביעה נגד רשות קיימת
24 חשיבות רבה לפניה המוקדמת, ולהיעדרה ניכרת השפעה רבה על פסיקת הגמול ושכר הטרחה למבקש.

25 עוד נטען שבקשת האישור, כמו גם הפשרה, לא הביאו כל תועלת לקבוצה. המשיבה ממילא לא פינתה
26 את האשפה בשעות הלילה, אלא במקרים חריגים בלבד, בהם פינוי האשפה לא היה אפשרי בשעות
27 היום, והפינוי בשעות הלילה היה הכרחי. בנוסף, נטען שהמשיבה התכוונה לתקן את חוק העזר העירוני
28 בכל מקרה, וכי אין קשר בין הסכם הפשרה לבין התיקון.

29 לדידו של בא כוח המשיבה, אישור הסכם הפשרה שקול לאישור בקשת הסתלקות כאשר הרשות
30 הודיעה על חדילתה מפינוי האשפה בלילה, ובהתאמה יש לפסוק את גובה תשלום שכר הטרחה והגמול

בית המשפט המחוזי בנצרת

22 מאי 2017

בפני כב' השופט עאטף עיילבוני

ת"צ 13023-11-13 נקש נ' עיריית צפת ואח'

1 למבקש. על יסוד כל האמור לעיל, עותר בא כוח המשיבה שבית המשפט יפסוק למבקש גמול בשיעור
2 של 1,000 ₪ ושכר טרחת עורך דין בסך 5,000 ₪.

דיון בטענות הצדדים

5 העקרונות הכלליים בקביעת גובה הגמול למבקש, ושכר טרחת בא כוחו, מנויים בחוק תובענות
6 ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות"), לענין תשלום גמול למבקש,
7 רשימת השיקולים מנויים בסעיפים 22(ב) לחוק:

8 22. (ב) בקביעת שיעור הגמול יתחשב בית המשפט, בין השאר, בשיקולים אלה:

- 9 (1) הטרחה שטרח התובע המייצג והסיכון שנטל על עצמו בהגשת התובענה הייצוגית
10 ובניהולה, בפרט אם הסעד המבוקש בתובענה הוא סעד הצהרתי;
11 (2) התועלת שהביאה התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה;
12 (3) מידת החשיבות הציבורית של התובענה הייצוגית.
13 ולענין שכר טרחת בא כוח המבקש, רשימת השיקולים בסעיף 23(ב) לחוק:

14 23. (ב) בקביעת שיעור שכר הטרחה של בא כוח מייצג לפי סעיף קטן (א), יתחשב בית המשפט,
15 בין השאר, בשיקולים אלה:

- 16 (1) התועלת שהביאה התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה;
17 (2) מורכבות ההליך, הטרחה שטרח בא הכוח המייצג והסיכון שנטל על עצמו בהגשת
18 התובענה הייצוגית ובניהולה, וכן ההוצאות שהוציא לשם כך;
19 (3) מידת החשיבות הציבורית של התובענה הייצוגית;
20 (4) האופן שבו ניהל בא הכוח המייצג את ההליך;
21 (5) הפער שבין הסעדים הנתבעים בבקשה לאישור לבין הסעדים שפסק בית המשפט
22 בתובענה הייצוגית.

24 לשון החוק מלמדת שלא מדובר ברשימה סגורה של שיקולים, אלא קווים מנחים בלבד, ובית המשפט
25 יכול לשקול שיקולים נוספים בהתאם לנסיבות המיוחדות של כל תובענה (ראו: ע"א 2046/10 עזבון
26 המנוח משה שמש נ' דן רייכרט, פ"ד סה(2) 681).

27 רשימת השיקולים אשר יש להידרש אליהם בהקשר להליך דנא, הינם, בין היתר, התועלת שהביאה
28 התובענה לחברי הקבוצה; מורכבות ההליך; הסיכון שנטל על עצמו המבקש; העובדה שכל סכום
29 שייפסק ישולם מכספי הציבור; וכן קיומה או היעדרה של פנייה מוקדמת לרשות הציבורית.

30 לטעמי, התובענה הביאה תועלת לחברי הקבוצה המוגדרת שהרי על פי הפשרה שגובשה, פינוי האשפה
31 בשעות האסורות יעשה אך ורק בנסיבות חריגות, וגם במקרים אלו הפינוי יעשה בשעות הערב

בית המשפט המחוזי בנצרת

22 מאי 2017

בפני כב' השופט עאטף עיילבוני

ת"צ 13-11-13023 נקש נ' עיריית צפת ואח'

- 1 המאוחרות או בשעות הבוקר המוקדמות. הדברים אמורים למרות שהמשיבה מכחישה את המיוחס
 2 לה בבקשת האישור. בכל זאת, אין חולק כי הסדר הפשרה, כשלעצמו, מיטיב עם כלל משקי הבית
 3 בעיר צפת, ומצמצם במידה ניכרת מטרדי רעש עתידיים מפינוי האשפה.
- 4 באשר למורכבות ההליך, אני רואה לנגד את עיניי את כמות הבקשות, חוות הדעת של המומחים,
 5 הסדרי הפשרה שהוגשו ליועץ המשפטי לממשלה, וכן את משך הזמן בו נוהל ההליך. יש לתת לכל אלו
 6 את המשקל המתחייב בשיקולי המורכבות והטרחה, הן של המבקש והן של בא כוחו.
- 7 בנוסף, יושם אל לב שהסדר הפשרה אושר ללא צו לפיצוי הקבוצה המיוצגת, תושבי העיר צפת, כך
 8 שהסעד שנקבע הינו סעד הצהרתי בלבד על כל המשתמע מכך באשר לחיסכון בקופה הציבורית. ככל
 9 שהגשת הבקשה לאישור התובענה הייצוגית הולידה שינוי בהתנהלות הרשות הציבורית, ותרמה
 10 להשגת התכלית שלשמה הוגשה, כך היא תרמה להגשמת האינטרס הטמון בה גם אם לא הושקעו
 11 בכך משאבים דיוניים רבים. שיקול מעין זה עשוי להצדיק מתן גמול מיוחד ושכר טרחה ליוזמי מהלך
 12 התובענה הייצוגית (ראו: ע"ם 2395/07 אכדיה סופטוור סיסטמס בע"מ נ' מדינת ישראל - מנהל
 13 המכס ומס בולים ([פורסם בנבו], 27.12.2010).
- 14 באשר לטענת בא כוח המשיבה להיעדר פנייה מוקדמת בטרם הגשת בקשת האישור, מצאתי כי דין
 15 טענה זו להידחות. בא כוח המשיבה מתבסס על פסיקת בית המשפט העליון בעניין יונס, אשר לטענתו,
 16 לאי קיומה של חובת הפניה תהא השפעה רבה על פסיקת הגמול ושכר הטרחה. יושם אל לב שבעניין
 17 יונס חובת הפניה אל הרשות יסודה בהגשת התובענה בעילה לפי פריט 11 לתוספת השנייה בחוק
 18 תובענות ייצוגיות – "תביעה נגד רשות להשבת סכומים שגבתה שלא כדין, כמס, אגרה או תשלום
 19 חובה אחר" – להבדיל מענייננו, וכך דבריו של השופט רובינשטיין בעניין יונס:
- 20 "הקביעה שלפיה יש להקדים פניה לרשות בטרם הגשת תובענה ייצוגית, מכוונת ככלל לתובענה
 21 המוגשת על פי פריט 11 לתוספת השנייה; ואילו תובענות ייצוגיות המוגשות כנגד הרשות בכובעיה
 22 האחרים, כגון כעוסק, הנחת המוצא זהה לנסיבות שבהן העוסק הוא גוף פרטי – שכן המדינה פועלת
 23 שם בכובעה הפרטי, ולא השלטוני (רע"א 97/2701 מדינת ישראל נ' צ'רטוק, פ"ד נו"ד (2) 876 (2002)
 24 (להלן עניין צ'רטוק); ת"א 96/382 (מחוזי תל-אביב) לנגברט נ' מדינת ישראל (2002) (להלן עניין
 25 לנגברט). במקרים כאלה אין אותה חובה כללית להקדים פניה, אף שבית המשפט רשאי בנסיבות
 26 מסוימות להתחשב באי פניה."
- 27 בקשת האישור בהליך דנא הוגשה בעילה לפי פריט 6 לתוספת השנייה בחוק התובענות הייצוגיות:
 28 "תביעה בקשר למפגע סביבתי נגד גורם המפגע", המפנה לחוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות
 29 אזרחיות), תשנ"ב-1992 (להלן: "חוק למניעת מפגעים סביבתיים", "החוק"), וממנו נגזרת גם חובת
 30 הפנייה המוקדמת. "הרשות", לפי סעיף 1 לחוק מפגעים סביבתיים מוגדרת כ: "שר לאיכות הסביבה
 31 או מי שהוא הסמיך לענין חוק זה, כולו או מקצתו". לפי פרסומי המשרד להגנת הסביבה, הסמיך השר

בית המשפט המחוזי בנצרת

22 מאי 2017

בפני כב' השופט עאטף עיילבוני

ת"צ 13023-11-13 נקש נ' עיריית צפת ואח'

1 לאיכות הסביבה, בין היתר, את הרשויות המקומיות כגוף האמון על טיפול במפגעי רעש הנגרם על ידי
2 טלטול פחי אשפה, באזורי מגורים בין השעות 22:00 עד 6:00.

3
4 בנדון, חובת הפנייה המוקדמת לרשות נובעת מסעיף 5 לחוק למניעת מפגעים סביבתיים (ולא בחוק
5 תובענות ייצוגיות), וראו להלן:

6 **5. לא יגיש אדם תובענה לפי סעיף 2, אלא לאחר שעברו 60 ימים מהיום שהוא הודיע לרשות ולגורם
7 המפגע על כוונתו להגיש תובענה, והתקיימו שניים אלה:**

8 (1) גורם המפגע לא נקט צעדים ממשיים להפסקת המפגע הסביבתי או למניעת הישנותו
9 או לתיקון המעוות, לפי הענין;

10 (2) הרשות לא נקטה צעדים ממשיים על-פי סמכויותיה להפסקת המפגע הסביבתי או
11 למניעת הישנותו או לתיקון המעוות, לפי הענין.

12
13 עינינו הרואות כי הן "הגורם המפגע" והן "הרשות" (הגוף המוסמך לאכוף את מפגעי הרעש), שניהם
14 כאחד הם: הרשות המקומית – המשיבה – עיריית צפת.

15
16 השתכנעתי, כי בהתאם לדרישות החוק, קוימה חובת הפנייה המוקדמת למשיבה בטרם הגשת בקשת
17 האישור. באשר למניין הזמן, התכתובות בין בעלי הדין מעידה על דין ודברים ארוך אשר התקיים
18 כנדרש בסעיף 5 המצוין לעיל, ואף למעלה מכך. תשובתה של המשיבה מיום 17.07.13 מעידה, ראשית,
19 על כך שהמשיבה הייתה מודעת להפרת הדין, ושנית, על כך שלא היה בכוונתה לחדול מפעילותה.
20 המשיבה היא, כאמור, גם הגורם המפגע וגם הגוף המוסמך לאכוף את מפגעי הרעש, ברי כי בהתאם
21 לתגובתה לא נקטה צעדים להפסקת המפגע, לפיכך גם התנאי בסעיף 5(2) לחוק מתקיים כנדרש.

22 עוד בעניין חובת הפנייה המוקדמת, טוען בא כוח המשיבה כי המבקש לא היה מיוצג על ידי עורך דין
23 פריימן בזמן ההתכתבות בינו לבין המשיבה, ולכן החובה לא קוימה הלכה למעשה. אעיר בקצרה, כי
24 תכליתה של חובת ההודעה בטרם הגשת התובענה הינה יידוע הגורם המפגע ומתן הזדמנות לאפשר לו
25 לחדול ממעשיו בטרם נקיטת הליכים משפטיים, תכלית זו הוגשמה בענייננו.

26 עוד יש להדגיש כי אילו התכוונה המשיבה להפסיק את המפגע, פתוחה הייתה הדרך לפניה להודיע,
27 מיד עם קבלת הבקשה לאישור תובענה ייצוגית, כי היא מפסיקה פינוי אשפה בשעות האסורות על פי
28 דין, דא עקא שחלף זאת, מצאה המשיבה להתכחש לדברים ולהתנהל בתיק תקופה די משמעותית
29 שהייתה כרוכה בבקשות ודיונים.

30 באשר לסיכון בהגשת התובענה משום חדשנותה, סבורני כי יש לשקול זאת לאור העובדה שהמשיבה
31 היא רשות ציבורית. בא כוח המבקש מתבסס על פסיקת בתי המשפט בתובענות ייצוגיות שמן המשותף
32 להן הוא מקוריותה של התובענה בהעלאת המודעות הציבורית לעניינים שונים של איכות הסביבה.
33 בא כוח המבקש אף מצביע על מגמה, לכאורה, של פסיקת גמול ושכר טרחת עורך דין משמעותיים

בית המשפט המחוזי בנצרת

22 מאי 2017

בפני כב' השופט עאטף עיילבוני

ת"צ 13-11-13023 נקש נ' עיריית צפת ואח'

1 בנסיבות אלו. אני מסכים שהגשת תובענה ייצוגית "פורצת דרך" טומנת בחובה יצירתיות ראויה
2 וסיכון מוגבר, אשר המחוקק הכיר בהם כשיקולים רלוואנטיים כאמור. יחד עם זאת, חדשנות שכזו
3 לא הוכחה די הצורך בענייננו, ראשית: ומבלי לקבוע מסמרות בעניין, בית משפט זה שמע בעבר בקשות
4 רבות המבוססות על מפגעי רעש הנגרמים כתוצאה מפינוי אשפה, שנית: רשימת פסקי הדין עליהם
5 מתבסס בא כוח המבקש לעניין גובה התשלומים, רובם המוחלט נפסקו נגד תאגידי פרטיים ולא
6 רשויות ציבוריות.

7 יוער שמכיוון שהמשיבה הינה רשות ציבורית, יש חשיבות רבה בקביעת גובה הגמול ושכר טרחת עורך
8 הדין. הלכה היא כי כאשר מדובר בכספי ציבור, יש לנהוג בהם בזהירות המתחייבת, שכן כספים אלו
9 מיועדים לרווחתו של הציבור. בהקשר זה יפים דבריו של השופט רובינשטיין בעניין יונס:

10 " ... המחוקק איפשר לתבוע את הרשות בתובענה ייצוגית, אך בה בעת ביקש לצמצם את הפגיעה
11 בקופה הציבורית, מתוך רצון להגן על האינטרס הציבורי הגלום בהמשך תפקודה התקין ומתן שירותיה
12 לציבור. לכל אורכו של ההליך ישוה בית המשפט לנגד עיניו גם את ההגנה על הרשות, שמשמעותה
13 הגנה על הציבור, שכן "אין לה לרשות משל עצמה ולא כלום" (בג"ץ 98/2671 שדולת הנשים בישראל
14 נ' שר העבודה והרווחה, פ"ד (נב) 3, 630, 648 (1988) דברי השופט (כתוארו אז) מ' חשין).

15
16 מן העבר השני, מצאתי לנכון להדגיש, שההגנה על כספי הציבור אינה יכולה לעמוד לעד לצידה של
17 הרשות הציבורית ולשמש לה ככסות לכשלים בהתנהלותה. גם ההגנה זו ראוי לשים גבולות, אחרת
18 הדבר עשוי לדכא תובעים מייצגים מלהעמיד את הרשות לביקורת שיפוטית, ולחשוף פעולות העומדת
19 בניגוד לחוק. גם בעניין זה, יפים דבריו של השופט רובינשטיין בעניין יונס:

20
21 " ... בעת פסיקת גמול ושכר טרחה בתובענה ייצוגית כנגד הרשות, מתחשב בית המשפט בשיקול
22 השמירה על הקופה הציבורית, שכבר קיבלה ביטוי מסוים בהגנה הניתנת למדינה במסגרת הוראת
23 סעיף 9(ב) לחוק (שם, בפסקה 36). יצוין, כי מובן שאין לה לרשות לעשות שימוש ציני ומגמתי בטענה
24 בדבר השמירה על הקופה הציבורית, ובמקרים בהם התקבלה תובענה ייצוגית שהוגשה נגדה – או
25 כאשר הוגשה הודעת חדילה בעקבותיה – אין לשכוח כי הרשות פעלה שלא כדין עד להגשת התובענה."

סוף דבר

26
27
28
29 לאור האמור, ובהציבי את כל השיקולים הרלוונטיים לנגד עיניי, לרבות מידת החידוש שהייתה בהליך
30 זה, התוצאה המטיבה עם חברי הקבוצה, הטרחה ומשך הדיונים, הבקשות שהוגשו, מידת מורכבות
31 ההליך וכן תקופת ניהול ההליך, ומנגד, שקלתי את העובדה שהמשיבה היא רשות מקומית והכספים
32 שתחויב בהם בתיק זה הם כספי ציבור, עוד יש לציין את העובדה שבסופו של יום הושגה פשרה טובה
33 ומיטבית. לאחר ששקלתי את כל השיקולים, אני פוסק סכומים כלהלן:

בית המשפט המחוזי בנצרת

22 מאי 2017

בפני כב' השופט עאטף עיילבוני
 ת"צ 13-11-13023 נקש נ' עיריית צפת ואח'

1 גמול המבקש יעמוד על סך של 15,000 ₪.

2 שכר טרחת בא כוח המבקש יעמוד על סך של 65,000 ₪ בתוספת מע"מ.

3 החזר ההוצאות עבור חוות דעת המומחים על סך של 28,000 ₪ בתוספת מע"מ.

4 המשיבה תשלם את הסכומים לעיל למבקש ולבא כוחו בתוך 30 יום מיום קבלת פסק הדין, שאם לא
 5 כן, ישאו הסכומים הפרשי הצמדה וריבית כחוק החל מהיום ועד ליום התשלום המלא בפועל.

6 המזכירות תמציא את פסק הדין לבאי כוח הצדדים.

7 המזכירות תעביר עותק מפסק הדין אל כבוד מנהל בתי המשפט, לשם רישומו בפנקס התובענות
 8 הייצוגיות.

9

10 המזכירות תסגור את התיק.

11

12 ניתן היום, כ"ו אייר תשע"ז, 22 מאי 2017, בהעדר הצדדים.

13

עאטף עיילבוני, שופט

14

15

16